

TRUCANT A LES PORTES DEL CEL

PREMI EDEBÉ
DE LITERATURA
JUVENIL

JORDI SIERRA I FABRA

TRUCANT A LES PORTES DEL CEL

PREMI EDEBÉ
DE LITERATURA
JUVENIL

Obra guanyadora del Premi Edebé de Literatura Juvenil segons el veredict del jurat format per: Xavier Brines, Teresa Colomer, Anna Gasol, Rosa Navarro i Robert Saladrigas.

Títol original: *Llamando a las puertas del cielo*

© Jordi Sierra i Fabra, 2006

www.sierraifabra.com

© Ed. cat.: edebé, 2006

Passeig de Sant Joan Bosco, 62

08017 Barcelona

www.edebe.com

Directora de la col·lecció: Reina Duarte

Disseny de les cobertes: César Farrés

Fotografia de coberta: Corbis

Traducció: Raquel Solà

Primera edició digital: maig 2010

ISBN 978-84-236-9827-1

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser duta a terme amb l'autorització dels seus titulars, tret de les excepcions previstes en la Llei. Adreceu-vos a CEDRO (www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar cap fragment d'aquesta obra.

*A tots els que hi són,
i hi creuen,
i, fins i tot, donen la seva vida per això.*

Índex

Pròleg.....	9
-------------	---

PRIMERA PART

Capítol u	15
Capítol dos	32
Capítol tres	44
Capítol quatre	57
Capítol cinc	73
Capítol sis	91

SEGONA PART

Capítol set	109
Capítol vuit	118
Capítol nou	132
Capítol deu	141
Capítol onze	152
Capítol dotze	165
Capítol tretze	180

TERCERA PART

Capítol catorze	199
Capítol quinze	210
Capítol setze	221
Capítol disset	235
Capítol divuit	251
Capítol dinou	264
Crèdits i agraïments	284

Pròleg

Quan fas una elecció, canvies el futur.
(Frase de l'embolcall d'un caramel,
Medellín, Colòmbia)

Li havien dit que, fins i tot abans d'aterrar, començaria a aprendre. I així va ser.

Abocada a la finestreta de l'avió, amb la sorpresa de qualsevol iniciada, va contemplar l'extensió de Bombai i els seus contrastos, reflectits de manera directa i contundent ja d'entrada. Contrastos com el del camp de golf que es veia des de l'avió a causa de la poca alçada a la qual volava en la seva maniobra d'aproximació a la pista, en què només una tanca separava l'abisme de dos mons. En una banda homes elegants, vestits adequadament per a l'ocasió, jugaven amb els seus somriures perfectes i els seus ulls clars. La veritat de la gespa era pura en aquell espai obert i cuidat. A l'altra banda de l'alt mur vegetal, en canvi, s'arraïmava la misèria en forma d'habitatges petits, diminuts, si és que l'ús d'aquest terme no resultava massa eufemístic, perquè es tractava simplement de

refugis adossats a la tanca, formats per cartons i restes d'altres matèries apilonades en un caos simètric. Només servien per guarir-se i romandre estirats al seu interior, sense cap altra possibilitat; tanmateix, desenes de persones es movien al voltant del seu entorn ple de vida o treien el cap ara pels forats que hi havia al davant per veure la proximitat de l'enorme *jumbo* que procedia d'un món desconegut i irreal per a ells. Un món tan llunyà com la Lluna ho és de la Terra.

Tot va ser molt ràpid.

Amb aquest cop a la retina, després que l'aparell aterrés, va baixar i es va enfrontar al segon cop, l'esperat.

Les olors.

—Allà tot és diferent, però sobretot ho són els colors i les olors —li havien dit.

Va omplir els pulmons d'aire i va fer els primers passos per l'Índia.

El trajecte fins a l'hotel va ser una prolongació del seu atordiment inicial. La son pel canvi d'horari, la commoció, l'adrenalina disparada a les venes i a la ment, despertar i la primera immersió en aquella cultura del bigarrament. Va veure els cartells de les noves pel·lícules produïdes per Bollywood, amb actors i actrius somrients que cantaven en silenci des de les altures. Va contemplar les primeres vaques instal·lades impunement al bell mig d'alguns carrers, malgrat que es tractava d'una gran capital. Es va sorprendre amb la barreja d'éssers humans mesurats per un mateix patró comú, però que oferien una mostra de l'extrema versatilitat ambiental del país.

—*First visit to India?* —li va preguntar el taxista, xampurrejant anglès.

—Sí..., *yes*.

El seu primer indi d'ulls brillants, bigoti bru, somriure obert.

El Taj era impressionant. L'hotel més gran i més luxós en el qual mai no havia estat. La seva última concessió a la comoditat abans de partir l'endemà cap a la seva destinació, primerament en avió, després en cotxe. Davant de l'hotel, la Porta de l'Índia, amb la seva monumentalitat, la va saludar de la mateixa manera que saludava els visitants que, antigament, arribaven per mar a la ciutat.

Va ser l'última sotragada.

En el moment de tancar la porta de la seva habitació i quedar-se sola, va recordar Bill Murray en la pel·lícula *Lost in translation*. Aquella imatge inicial, en la qual l'actor, assegut al llit, mirava el buit, en sentir-se tan perdut a Tòquio com ella se sentia allà.

En la pel·lícula només era un pla, durava amb prou feines uns segons.

Ella s'enfrontava a tota una nit.

I allò no era res més que el començament de la seva aventura.

Així que es va posar a plorar, plena de por, d'incerteses, de solitud, tot demanant-se un cop més si, lluny de fer el que havia de fer, allò que sentia, no feia altra cosa que fugir de tot.

Fins i tot de si mateixa.

PRIMERA PART

*La diferència entre la pobresa i la riquesa són 8
hores de vol i 50 anys d'història.*

Tomàs Martí Huguet

Capítol u

Quan el cotxe va enfilar la recta final, en direcció a l'edifici de governació, va fer sonar el clàxon un sol cop. N'hi va haver prou perquè la doctora Roca sortís a l'exterior embotida en el seu uniforme blanc, una taca de puresa en aquell marc format pel color ocre de la terra i l'exuberància de la vegetació que l'envoltava.

La Sílvia la va observar amb atenció, encuriosida.

N'havia sentit a parlar, d'ella, i molt. Però ara, per fi, la tenia davant seu. En va tenir prou amb una ullada per adonar-se que les paraules no eren sinó pàl·lids reflexos d'una realitat. La seva fama la precedia, però va ser suficient de veure-li els ulls i mirar-li les mans. Ulls determinants. Mans de lluita.

L'Elisabet Roca era tota una dona, en la major i millor dimensió de la paraula. Li va calcular entre quaranta-cinc i cinquanta anys, tot i que seria més probable la segona xifra que la primera. Alta, corpulenta, forta, de mentó quadrat, ulls nets, cabells ja de color

grisós recollits en una trena ben feta, i de cos ferm. Inspirava força. Donava credibilitat al conjunt de petits edificis que formaven el centre, després d'aquell llarg camí en cotxe a través de l'Índia més profunda. Gairebé semblava com si, de cop i volta, sense aquella presència, tot allò no fos altra cosa que un decorat irreal.

En baixar del vehicle, es va trobar els seus braços oberts, un somriure cordial de salutació i un collar de flors.

—Benvinguda a l'RHT —va pronunciar les sigles en anglès; després va ajuntar les mans, va inclinar el cap i va pronunciar la salutació índia—: *Namaste*.

—*Namaste*. Gràcies.

No li va donar la mà. No va poder perquè es va veure embolcallada pels seus braços i va sentir la pressió en el seu cos. Una pressió càlida i vital que li va transmetre tota la confiança que li mancava en menys dels tres segons que va durar. Quan va acabar, es va trobar amb el seu somriure i aquells ulls transparents.

—Cansada?

—No —va mentir.

—Doncs, n'hauries d'estar, malgrat els teus insultants dinou anys de fortalesa —va accentuar el seu somriure franc—. El vol des de Bombai no és res, però totes aquestes hores en cotxe i per aquestes carreteres... Oi que se t'han posat els pèls de punta?

Va haver de reconèixer que sí. Els cotxes, sobretot els camions, circulaven pel mig de les carreteres estretes i en tots dos sentits. I no reduïen la velocitat, fins que la topada semblava inevitable. Llavors, com

seguint una sincronització perfecta, cada vehicle s'apartava el just per creuar-se, i deixava també l'espai just entre ells i les persones que caminaven de forma incessant pels vorals, immutables davant del perill.

Era l'equilibri del miracle.

—Siguei com siguei, tant és —el to de veu era dominant—. Avui t'ho agafes amb calma i demà ja veurem. Ja sé que tens ganes de començar i estàs disposada a treballar i penses que el temps apressa i... —va moure el cap d'una banda a l'altra amb un deix de cansament resignat—. Oblida-ho, d'acord? Això és un xoc, un gran canvi. Primer avís, però no consell: calma. No per voler córrer i aprofitar el temps ens ajudaràs més. Aquí el temps compta en la mesura que serveixi per alguna cosa, no per la quantitat.

—Molt bé.

—T'acompanyaré a la teva cambra. I fixa't bé que en dic cambra i no habitació —va mirar el conductor i va ordenar—: Equipatge!

No era gaire. Una maleta amb les coses imprescindibles i una bossa de mà. Ho hauria pogut agafar ella, però ho va fer l'home sense protestar. Les va seguir pel terra polsós fins a un entramat de casetes i cabanes ubicades a la part més frondosa i allunyada del camí principal.

—Estaràs sola —la va informar l'Elisabet Roca—. Els bungalows, la majoria, són per a dues persones, però ara mateix ens manca personal i sent la teva primera experiència m'estimo més que gaudeixis d'una mica d'intimitat.

—Bé —no va saber què dir.

—Aquesta nit quan sopem ja parlarem.

Ja hi havien arribat. La doctora Roca va obrir la porta, i ella va treure el cap al lloc que seria la seva llar durant aquelles setmanes d'estiu.

Quatre parets, un jaç amb la mosquitera lligada al capdamunt, un prestatge, una taula, una tovallola i una cadira.

—Fantàstic, oi que sí? —li va estrènyer l'espatlla l'Elisabet Roca.

* * *

Va trigar molt poc a desfer la maleta i guardar al prestatge la roba, tota còmoda, sense cap peça luxosa. I encara menys a disposar els seus estris de neteja personal en un costat de la taula. La porta no tenia pany. Va pensar a donar la seva documentació i els diners a la doctora Roca, perquè els hi guardés, però en aquell moment mateix va trobar que aquell simple atavisme occidental la situava fora de la realitat.

Havia anat allà per ajudar.

I l'RHT semblava el lloc més segur del món.

No tenia son i se sentia excitada. Havia dormit profundament des de la seva arribada al Taj de Bombai. Al matí només va tenir temps de fer una breu passejada en taxi, caminar per l'estació, menjar alguna cosa i tornar a l'aeroport per agafar el vol fins a Mysore. La resta, les més de quatre hores en cotxe a través de la intensitat de l'Índia del sud, ja formava part d'aquella primera memòria cisellada amb aquell canvi aclaparador. Volia desprendre's, com més aviat millor, de l'últim vestigi occidental, treure's del damunt

aquella pell que, de sobte, la molestava.

Necessitava tant veure l'exterior per ofegar el seu interior mateix!

Des de la finestra es veia el llac, molt gran, tan plàcid que el cel blau esquitxat de núvols blancs s'hi reflectia igual que en un mirall, produint un efecte de duplicitat màgica. A l'esquerra, s'iniciava l'ampla corba que el tancava per aquell costat, retallant la costa frontal a poc més d'un quilòmetre, a tot estirar. A la dreta es prolongava en forma de fesol, exactament com el recordava en els mapes de la zona examinats amb veritable devoció a Barcelona.

Potser podria anar en barca per allà.

Potser.

Va tornar a la porta i la va obrir. Es va recolzar en el marc per inspeccionar la seva nova llar temporal amb una mica més de calma. El Rural Hospital Trust, el formaven diverses construccions amalgamades en una zona àmplia que vorejava el llac pel sud i seguia una mica la carretera pel nord. L'entrada i l'esplanada central dividien el conjunt en dues parts, amb els edificis de l'hospital flanquejats per improvisats jardins en els quals creixien les plantes, i els menjadors, les cuines i el teatret eren a la dreta. Les dependències del personal i les oficines, tret de la de l'entrada, tancaven la U per la part baixa. Tal vegada per l'hora que era, el moviment era mínim. Aviat es faria de nit i la principal atenció mèdica s'havia de portar a terme al matí, des de la sortida del sol.

Hi havia tanta pau...

Pau en un món de dolor representat per la silueta

del centre mèdic.

La Sílvia va pensar en casa seva, la seva habitació, els seus luxes i les seves comoditats. I, per extensió, en els seus pares, sempre ells.

Escoltava les seves veus. Sobretot la d'ell.

—L'Índia? De cooperant? Estàs boja? És que vols perdre tot un estiu per la teva estúpida vena solidària? És aquí, treballant, com pots ser solidària! Allà ja hi van els altres, els qui no hi tenen cap més remei, però tu...!

Els altres.

Per què no s'havia atrevit a dir al seu pare que el que més desitjava, a part de seguir la seva vocació i el seu instint, era allunyar-se el màxim possible de la seva grandiosa estrella per respirar, per no sentir-se esclafada pel seu pes?

I no tan sols era el seu pare.

També hi havia l'Artur.

Un estiu per treballar, pensar, formar-se, aprendre, canviar, trobar-se a si mateixa. Molts necessitaven una vida per a totes aquestes coses. Ella només disposava d'una espurna de temps.

Amb tota la urgència, empenyent-la pel darrere, i la penombra del futur més incert pel davant.

* * *

La veu de la seva mare, a milers de quilòmetres de distància, li va arribar exactament igual que si estigués asseguda al bungalou del costat.

—Hola, sóc jo.

—Nena! —l'esclat va ser més emocional que de

sorpresa—. Ja has arribat?

—Sí.

—Explica, com és tot això?

—Encara no li he agafat el pols. Acabo d'aterrar. Ara soparé amb ella i m'ho explicarà, suposo.

—Com és?

—Respon a la llegenda —va reconèixer—. Sembla tot un caràcter.

—Si més no, sé que estàs en bones mans.

—Mama...

—Ho sento, nena —va sospirar la dona—. Tu et sents molt gran i tot el que tu vulguis, però, per a mi, només tens dinou anys. A la teva edat jo només havia anat a París, Londres, Roma i Nova York.

—Doncs és molt més del que jo he viatjat —li va recordar.

—Em refereixo que una cosa és viatjar per Occident i una altra...

Ja n'havien parlat, de tot allò, però hi insistia, que per alguna cosa era la seva mare. Potser l'Elisabet Roca era tot un caràcter, com acabava de dir-li, però ella, la Cristina Olivella, no li anava pas al darrere. La seva reputació no era pas en va.

—Mama, el mòbil aquí no té cobertura, així que no val la pena que em truquis.

—Ves per on!

—Ja et trucaré jo de tant en tant, d'acord?

—Però dóna'm el número d'aquest lloc, no?

—Mama, això és un centre mèdic, no estan per trucades personals.

—Tranquil·la, que no t'atabalaré.

—Bé, només t'ho recordo. Espera.

Li va donar el número i va esperar pacientment que se l'anotés. L'última pregunta li va pesar més a l'ànima que als llavis, però no li va quedar més remei que formular-la.

—Que hi és, el papa?

—A aquesta hora? No, dona. Jo he vingut abans per si trucaves.

Se'n va alegrar. Se'n va alegrar molt. Encara que únicament fos per dir-li hola captaria el seu pesar, el ressentiment que l'embargava, aquella sensació de pare frustrat que la faria sentir com una mala filla, capaç de torçar els designis de la seva voluntat d'una manera tan arbitrària. L'eminent cirurgià Rossend Prats no canviaria mai.

I el temia. I això era el pitjor.

—Bé, digues-li que estic bé. Ara he de penjar.

—Espera...

—Mama, hi ha gent fent cua per trucar —va mentir.

Es va sentir un sospir profund a l'altre costat de la línia.

—Cuida't, Sílvia —li va desitjar la seva mare.

—Estic bé, mama —va insistir ella—. Per primera vegada a la vida estic realment bé i amb moltes ganes de fer alguna cosa, ho entens, oi?

* * *

L'Elisabet Roca va alçar la seva copa de vi i la va mantenir així, enlaire, fins que ella va fer el mateix amb la seva. Les van fer xocar amb un suau dring que

va acompanyar els seus somriures d'ànim.

—Benvinguda, Sílvia —va expressar la dona.

—Gràcies.

Van beure un glop i van deixar les copes damunt la taula. N'ocupaven una d'individual, en un angle del menjador comunitari. La majoria del personal era autòcton. Sabia que l'observaven amb curiositat, per ser la nova i també per ser tan jove.

O tal vegada per alguna cosa més.

—Ets molt bonica —la doctora va posar el dit a la nafra.

—No —va arronsar les espatlles amb desgrat.

—La bellesa es un do, no una càrrega —l'Elisabet va arrugar el front—. Tanmateix, s'ha de saber portar.

—De petita, m'espantaven tant amb això —va fer un gest ambigu—. Era com si pel fet de ser maca ja no pogués fer res més. Quan vaig dir que volia estudiar Medicina, per vocació pròpia i no per la pressió dels pares, més d'un no s'ho creia.

—Però vas ser model.

—No! Només ho vaig fer per recaptar fons per a una ONG.

—Llavors m'han informat malament.

—Qui li va dir això?

—No ho sé, venia amb la teva documentació, amb el currículum... —va canviar de tema ràpidament—. Au va, explica'm, què et va semblar Bombai?

—Aclaparador.

—Oi que sí? —es va esgarriar de plaer, com si acabés de dir-li alguna cosa excitant—. Vas anar a l'estació de tren?

—Sí.

—Tres milions de persones al dia, t'imagines? És d'allò més impressionant.

—No m'estranya que quan hi ha un accident morin tres-cents persones, van bigarrats per dins i per fora.

—A l'Índia tot és excessiu, la vida amb majúscules. No hi ha un país amb tants contrastos a la capa de la Terra. El *Yin* i el *Yang* de la supervivència, el millor i el pitjor aquí es donen la mà. T'asseguro que enamora, tret que no tinguis ulls per veure-hi ni cor per sentir-hi.

Va esperar una resposta per part seva.

—Suposo que per aquesta raó sóc aquí —i li va explicar per què—. Tenia l'opció d'anar a l'Àfrica, però vaig preferir venir a l'Índia.

—Parla'm una mica de tu mateixa.

—No hi ha gaire cosa per explicar, de debò.

—Per començar, per què has volgut venir com a voluntària?

—Ho necessitava.

—Llavors te n'hauries d'anar de seguida. Aquí, els qui ho necessiten són ells —va assenyalar el món que hi havia darrere d'aquelles taules.

La Sílvia es va posar vermella.

—No m'interpreti malament, si us plau.

—D'acord, continua —la va invitar.

—Vostè sap de qui sóc filla.

—Rossend Prats, un dels millors cirurgians plàstics de Barcelona. Cristina Olivella, una eminència en el seu camp.

—Li sembla poc?

—Però m'has dit que vas voler fer Medicina per vocació i no pas perquè ells et forcessin.

—Els meus pares no volien que jo fos metgessa. En això són de la vella escola. Pensaven que el metge havia de ser el meu germà Jordi.

—I ell no...?

—No.

—Llavors què esperaven de tu?

—No ho sé, no n'estic gaire segura. Potser que sortís economista o alguna cosa així.

—Vaig quedar força impressionada amb el teu expedient —va afirmar la doctora Roca—. Notes altes, facilitat per als estudis, vas començar un any abans del que és normal i, a més, vas fer dos cursos en un... Deu ser genètic, m'imagino.

—També ho és la rebel·lia. El que passa és que els meus pares la van oblidar pel camí, per l'èxit.

—Ja veig que hi ha crisi generacional.

—Doctora Roca...

—Per què no em dius Elisabet?

—Gràcies.

—Continua. Què m'anaves a dir?

—Doncs anava a dir-li que sóc aquí perquè no em veig com a metgessa de la gent rica, ni operant persones que poden pagar una milionada perquè els ho faci. Tal vegada sóc una romàntica i potser encara crec en utopies, però sempre he vist el món com un lloc necessari per a tots. Un lloc en el qual desitjo aportar alguna cosa, encara que sigui perquè jo tinc la sort de tenir alguna cosa per aportar.

—Això és digne d'admiració, però tots busquem el nostre camí en l'adolescència i la joventut i no sempre els motius que ens guien són els més clars. De vegades, més que buscar, el que es fa és fugir, escapar dels nostres fantasmes. Hem de començar per saber el perquè dels nostres actes; i, quan ho descobrim, actuar en conseqüència.

—Que potser pensa que els meus motius no són els que crec que són?

—Això és el primer que hauràs de descobrir tu mateixa, estimada. En qualsevol cas, com a metgessa i com a dona, m'alegro que siguis aquí. Sé que treballaràs dur i que ho faràs bé. El meu únic consell —va posar mala cara en afegir el que li volia dir—: odio donar consells però aquest és necessari, és que vagis amb compte amb l'Índia.

—Per què?

—Canvia les persones. De dalt a baix. L'Índia és poderosa, així que vés-hi amb compte. I més si ets vulnerable.

Ho era. Així que es va estremir íntimament, com si un alè d'aire gelat li hagués recorregut l'espina dorsal, malgrat la calor i la humitat que feia que la roba se li enganxés al cos.

* * *

Feia una nit preciosa, plena de silencis múltiples, perquè s'adonava que allà no hi havia un silenci únic, sinó una infinitat. El silenci de la jungla del sud, el de l'hospital, el del llac...

—Quan fa que vostè és aquí? —el va trencar la Síl-

via.

—Vaig arribar amb més o menys la teva edat. Fa trenta anys.

—Caram! —va sospirar ella.

—No m'hi vaig quedar tot d'una. Vaig acabar els estudis, em vaig casar, no vaig tenir fills, vaig enviuar... Però, sigui com sigui, vaig tornar per quedar-m'hi. Llavors no hi havia res de tot això. I no em refereixo només a l'hospital, la fundació, les ONG actuals i tota la resta. El que no existia era la consciència social que ens permet treballar ara, encara amb moltes limitacions, però amb plenitud. Nosaltres encara no som la Fundació Vicente Ferrer d'Anantapur, a Andhra Pradesh, que és l'estat més desèrtic després del Rajasthan. El sud de l'Índia és verd, però igualment pobre. Nosaltres som el que som, però complim. Rebem el just i, encara que sempre en faria falta més, ens les apanyem. Ajudem en alguna cosa més que curar els cossos. Una part del treball es canalitza en l'educació a través de la creació d'escoles i tallers de formació professional; una altra en les associacions de dones, que són el veritable motor econòmic; també ajudem a construir habitatges, donar llavors, oferir una vida millor als minusvàlids, a obrir pous d'aigua... L'ecologia és el camí per acabar amb la pobresa. Treballem amb unes xifres ridícules a Espanya, però impressionants pel que fa a aquestes contrades.

—Com quines?

—Construir una escola val només sis mil euros, i una casa mil dos-cents. Una màquina de cosir en costa seixanta. La dificultat és que, a l'Índia, vint de ca-

da cent persones viuen per sota el llindar de la pobresa. I parlem de mil milions de persones que parlen 70 idiomes oficials i mil dialectes, que encara tenen castes, que casen les seves filles mitjançant matrimonis concertats... —el seu rostre es va omplir de serenor abans de continuar parlant—. No es pot entendre l'Índia, és impossible, són massa contrastos. Se l'estima i ja està. Però suposo que és això el que la converteix en una cosa viva, màgica. Tot el que hi diguis a favor i en contra és cert. És un país ric en recursos naturals i, no obstant això, la pobresa hi és endèmica. És una nació desenvolupada, tecnològicament avançada, especialment pel que fa a la informàtica, la recerca espacial, la construcció d'avions, l'energia nuclear i molts altres camps. És un país fort, amb una renda per càpita important. És la quarta economia mundial i, militarment, el tercer país més important. A Espanya tenim quatre llengües oficials i sempre estem a mata-degolla, desconfiant els uns dels altres. Aquí hi ha una unitat que ja voldríem nosaltres. En moments de crisi s'uneixen així —va tancar el puny—, però també hi ha divisions notables. L'Índia és tot un món. Totes les grans religions existeixen aquí i almenys tres van néixer en aquesta terra. Hi ha gent de tots els colors i de moltes cultures, però és la nació per antonomàsia, sòlida, ferma. Per això ells l'anomenen «Mare Índia». I sí, potser et parlo des de la passió, però fa massa temps que sóc aquí per no estar apassionada. T'explico una cosa?

—És clar.

—En la meua primera estada, un dia, en sortir d'un

temple, em vaig veure envoltada per un centenar de leprosos que em demanaven almoïna. Estava sola i em van agafar de sorpresa. Sé que la lepra no s'encoïmana, però, quan els vaig veure, destrossats per la manca de carn, sense llavis, sense mans... La meua primera reacció va ser engegar a córrer. La segona donar-los alguna cosa. No vaig córrer, vaig superar la por i m'hi vaig quedar. Però la segona opció... Eren cent! Què podia fer jo?

—I què va fer?

—Res —no va sonar a derrota, sinó a realitat—. Però va ser la meua primera lliçó pràctica. Vaig canviar uns dòlars en monedes i l'endemà vaig tornar al mateix lloc. Els vaig organitzar i els vaig donar unes monedes a cada un.

—Així que l'única cosa que cal és ordre.

—No —va somriure l'Elisabet Roca—. Calia tenir aquells dòlars per canviar-los per monedes i, per descomptat, l'ànim de voler tornar l'endemà.

Captà la intenció, però no es va posar a riure. La qüestió era massa seriosa.

—De nena ho passava molt malament —va confessar la Sílvia—. Quan veia les desgràcies a la *tele*...

—Volies canviar el món.

—Sí.

—El món no el canviarà mai ningú —va reflexionar la dona—. El que és important és fer alguna cosa allà on siguem nosaltres.

—Pensa globalment, actua localment —va repetir el vell lema.

—Tens nòvio? —la va sorprendre amb la pregun-

ta.

Es va posar vermella sense poder fer-hi res.

—No ho sé.

—No ho saps?

—Tinc algú, però la paraula nòvio...

—Què en diu, ell?

—M'anomena Miss ONG.

—Ho entenc.

Tot passejant havien arribat a la vora del llac. A l'altre costat, s'hi veien alguns llums. Sota el cel profundament estrellat, la immobilitat ambiental era absoluta. La Sílvia va respirar aquella flaire embriagadora. Encara sentia vestigis occidentals enganxats a la pell, però s'adonava que tot allò que l'anava empenyent cap endavant els hi anava tallant, igual que un ganivet que modelés la seva nova forma. I era com un vertigen. A Barcelona s'imaginava ella mateixa a l'Índia vestint un sari de color vermell o verd, amb el seu tercer ull al front. Allà, a la seva casa de Sarrià, potser era una disfressa, com quan de petita es vestia sempre de qualsevol cosa per deixar de ser ella mateixa. A l'Índia, tanmateix, no hi havia disfressa possible.

Va sentir l'embriagadora influència de tot allò que la sublimava cap amunt.

—Això és real, Sílvia —va escoltar la veu de la doctora Roca al seu costat—. Ho has de tenir ben present. Aquí la gent pateix i es mor de veritat. Tu tens un bitllet de tornada. Ells no. Ells neixen, viuen i moren aquí.

Sabia de què li estava parlant i encara no havia començat a treballar.

* * *

Va tancar la mosquitera i es va quedar asseguda al llit.

Les vacunes, la pastilla contra la malària, el canvi d'aigua i de menjar... Sabia que el còlic inicial no l'hi estalviaria ningú. Seria qüestió de dos o tres dies. Potser més.

Sortir de l'habitació per anar al lavabo era tota una odissea.

Va pensar en el que havia parlat amb l'Elisabet Roca i, a continuació, va pensar en l'Artur.

Més de dos mesos separats. Per primera vegada. Potser allò seria millor. Distanciar-se per considerar els pros i els contres. Podia existir l'amor entre dues persones que tractaven de canviar-se l'una a l'altra? Si ell era incapaç de veure el que veia ella i de provar de sentir el que sentia ella...

Miss ONG.

Li havia fet tant, tant de mal, aquella expressió.

Es va deixar caure damunt del llit, d'esquena. Hauria de sortir abans o després per fer les seves necessitats, de nit, recoberta de líquid antimosquits. Ara només li faltaria posar-se malalta.

Necessitava tant guanyar aquella batalla.

Mai no havia estat tan sola i, tanmateix, mai no s'havia sentit més feliç.

Esporuguida, nerviosa, agitada..., però feliç.

Va tancar els ulls.

L'endemà al matí començaria realment a...

Ni tan sols s'adonà quan es va adormir.

Capítol dos

La mà que la sacsejava suaument es va aturar quan va veure que ella obria els ulls.

—Bon dia, sí?

Era una noia índia, una adolescent, setze o disset anys, encara que ella no era gaire bona calculant edats. Vestia una camisa de flors gastada que havia perdut la seva brillantor ja feia molt de temps i una faldilla fins als turmells que li havia quedat curta almenys un any abans. El seu somriure era diàfan, de dents blanques, però li faltava un ull i això espatllava completament el que, malgrat tot, era un rostre bell. Portava un *piercing* a la part dreta del nas. Un petit punt brillant.

—Bon dia.

—Dic Viji —es va presentar—. Jo ajudo aquí. Tu, nova. Sí?

Parlava un català prou correcte dins del que es podia esperar. Tan o més correcte com podia ser el seu anglès acadèmic i sempre mancat de pràctica. Un anglès que amb prou feines li havia servit des que va posar un peu a Bombai, per la manera com l'utilitzaven ells. Per la finestra va veure la primera albor del

matí despuntant més enllà dels arbres.

—Jo sóc la Sílvia, Viji.

—Sílvia —ho va pronunciar fent lliscar la essa.

Va saltar del llit animada i es va acostar a la finestra. El llac era, un altre cop, un mirall. La fascinava. Podia passar-se hores contemplant-lo. De reüll va veure com la Viji ja li feia el llit.

I una cosa més.

No era només la manca d'un ull. També coixejava.

—Deixa, ja ho faig jo.

—Si fas tu, jo res —va argumentar, categòrica.

Al damunt portava una samarreta blanca i uns pantalons curts de color groc. La Viji va refusar mirar-la directament. La Sílvia no sabia si podia molestar-la la seva aparent nuesa, que al cap i a la fi no ho era, però no s'havia emportat cap bata ni res de semblant.

I havia d'anar al lavabo amb urgència.

Va agafar el seu necesser i la tovallola i es va disposar a sortir a l'exterior. Tan bon punt ho va fer es va trobar amb una figura masculina, a uns deu metres, davant dels bungalows, practicant un exercici de tai-txi. Estava d'esquena.

Va apreciar el seu cos, despullat de cintura en amunt, bellament modelat tant per la disciplina i el treball com per la seva joventut.

I no era indi, sinó occidental, com ella.

Vacil·là un segon i amb això n'hi va haver prou. El jove es va girar i els seus ulls es van trobar per primera vegada. Li va calcular uns vint-i-poquets, atractiu, de cabells negres i abundants, amb una bar-

ba incipient que enfosquia les seves mandíbules tot i que li faltava molt per tenir-les ben poblades.

La Sílvia es va oblidar de la seva urgència.

Fins i tot que anava en pijama.

Una samarreta i uns pantalons curts eren tan dignes i decents com qualsevol altra cosa.

L'aparegut es va quedar rígid, un segon, dos, mantenint la seva postura amb un braç estès i l'altre per damunt del cap, amb les cames arquejades i el cos inclinat cap a l'esquerra.

—Hola, Leo —el va saludar la Viji per darrere la Sílvia.

* * *

Gairebé no hauria sabut què fer si no s'hagués presentat l'Elisabet Roca en aquell moment.

—Bé —va dir amb un cert entusiasme—, veig que ja us heu conegut.

—En realitat no —va manifestar la Sílvia—. Aca-bo de sortir de...

El desconegut anomenat Leo va caminar fins on era ella. Tenia el tors tot suat per l'esforç, malgrat que era aviat. Va estendre la seva mà dreta i res més.

Els seus ulls eren freds, fins i tot durs. Els seus llavis formaven un rictus horitzontal que no mostrava ni alegria ni curiositat, només una marcada indiferència.

—Leo.

—Sílvia.

Es van donar la mà i les van estrènyer amb força. No va refusar el lleu pugilat i va aguantar la pressió

del seu company. L'Elisabet Roca es va aturar al seu costat i els va abastar amb un somriure d'orgull que ells no van captar perquè continuaven mirant-se als ulls, desafiant-se.

Tot molt ràpid i intens.

—Vas arribar molt tard? —li va preguntar la doctora.

—A mitjanit.

—Tot bé?

—Sí, després passaré a veure-la per informar-la.

—Com et vaig dir, la Sílvia em donarà un cop de mà personalment —va col·locar la seva mà sobre l'espatlla de la noia—. Però ja saps que aquí tots servim per al que faci falta. Espero que sigueu bons amics.

—És clar —va assegurar ell.

El to era sec, metàl·lic.

—Adéu, Leo. Bon dia —la Viji va passar molt a prop, mig coqueta, mig vergonyosa, fixant en el noi el seu únic ull mentre el seu cos caminava seguint el ritual imposat per la seva coixesa—. Bon dia, doctora Roca. Bon dia, Sílvia.

—Jo... anava al bany —va recuperar la seva oblida urgència.

—Esmorzarem d'aquí a cinc minuts —la va apressar l'Elisabet Roca.

L'escena es va fragmentar. La Viji caminava cap a l'hospital, la doctora es va girar per dirigir-se als menjadors, la Sílvia va fer el mateix cap al lavabo. L'únic que va romandre immòbil va ser en Leo.

Va sentir els seus ulls durs, més i més freds, pas a pas, fins que va entrar als lavabos adossats als bunga-

lous.

Quan hi va haver arribat, l'estranya animadversió que sentia per en Leo va fer que es demanés si era una reacció natural davant l'hostilitat que havia percebut en ell o si es tractava d'una mera qüestió de pell.

Tant una raó com l'altra la van desconcertar, perquè mai no li havia succeït res de semblant. Ni tan intens.

* * *

Allà, el temps sempre apressava, així que no el va perdre amb embuts.

—Qui és aquest Leo?

—Un cooperant, com tu, però és realment bo en el seu camp, l'oftalmologia. Aquí importen poc els títols acadèmics, tot i que al cap i a la fi són necessaris. En molts països del Tercer Món la qüestió ocular és prioritària.

—Per què?

—Vols una lliçó ràpida? —es va disposar a donar-la-hi sense esperar la seva resposta—. Mira, els principals problemes oftalmològics en els països considerats del Tercer Món es deriven de la manca de recursos, de l'escassa higiene o dels mals endèmics que assolen les seves gents. El tracoma és un dels més estesos. Es tracta d'una conjuntivitis causada per un germen de la família de les clamídies i transmesa per les mosques. Els nadons de poques setmanes s'infecten ràpidament a partir dels seus germans. La conjuntivitis s'inflama i apareixen les lleganyes. Quan els petits es toquen, els ulls se sobreinfecten amb altres gèrmens. Així s'inicia

el procés cap a la ceguesa. Les infeccions sostingudes al llarg de la infància i la joventut deriven en problemes quan són adults, amb la conjuntiva plena de cicatrius, la qual cosa fa que les parpelles es contreguin cap a l'ull i les pestanyes ratllin la còrnia. Al final, la còrnia es torna opaca i es perd la visió. Per eradicar el tracoma només es necessita aigua, higiene, rentar la cara i les mans dels nens, però en moltes cases rentar-se és un luxe, no hi ha sabó, ni tradició de fer-ho —va donar per conclosa la seva lliçó—. I això només és un exemple.

—Llavors en Leo ja és metge.

—No, encara no. Té vint-i-tres anys i és la seva quarta visita.

—Ja fa quatre anys que ve aquí?

—Sí, i és probable que s'hi quedi.

—I quan acabi la carrera?

—Aquest és el problema —va admetre l'Elisabet Roca—. Té dificultats perquè li renovin la beca, i sense la beca...

—Per què té dificultats?

—Perquè és d'aquelles persones que no sap callar —la doctora va somriure amb una mica de pena—. L'admiro per això, però el fet de no tenir mà esquerra sempre comporta dificultats.

—Hi ha gent que es baralla amb tothom, tingui o no tingui raó —va dir la Sílvia pensant en la fredor del seu encontre.

—En Leo és una persona honrada, diu el que pensa, i això molts no ho admeten. Mai no farà la gara-gara a ningú ni per aconseguir allò que més desitja. Aquest últim curs ho ha passat malament a la facul-

tat, i ara en pot pagar les conseqüències. De tota manera et diré una cosa: el prefereixo a ell sense haver acabat la carrera que a un altre amb molts títols. És a dir, preferiré sempre el cor al cap, encara que hàgim d'utilitzar aquest últim per governar el primer.

—Llavors, es quedarà aquí passi el que passi?

—Em penso que sí, encara que és dels que creu que el món és massa petit per a la seva ansietat —es va prendre tot un segon per aprofundir una mica més en allò que estava dient—. Que no t'enganyi la seva edat, Sílvia. Està avesat a les dificultats. Ha viatjat per les zones més dures d'Àfrica, per Àsia, va passar dos mesos al Tibet quan tenia només disset anys... És una ànima lliure que no admet els mals de la civilització occidental.

—El clàssic inconformista, en guerra amb tothom.

Va topar amb una mirada ferma.

—Jo no diria tant —va respondre a poc a poc la dona—. Ahir a la nit em vas dir que quan eres una nena, asseguda davant de la *tele*, sempre volies salvar el món. En Leo no pretén salvar ningú, solament fer que les persones s'enfrontin als problemes, a si mateixes i lluitin per aconseguir-ho. Aquesta és la seva filosofia, d'altra banda tan respectable com qualsevol altra. I, per descomptat, pots confiar en ell.

—Confia ell en els altres?

—Per què m'ho preguntes?

—La seva mirada m'ha travessat.

—Potser perquè representes part d'allò que ell menysprea. Quan li vaig parlar de tu, es va quedar molt callat i no em va fer cap comentari.

—Però si sóc aquí fent el mateix que fa ell!

—Amb la diferència que en Leo és un desconegut, fill de ningú, assetjat i, no obstant això, és capaç de donar-ho tot, generosament, pels seus ideals. Tu ets bonica, tens uns pares famosos...

—No és just.

—Dóna-li temps perquè et conegui.

—Ell a mi? I jo què?

L'Elisabet Roca va arronsar les espatlles i va moure les commissures dels llavis cap amunt.

—Volies parlar d'en Leo i això és el que hem fet. I ara, què et sembla si comencem a treballar?

* * *

El vertigen, el remolí va començar tan bon punt es va obrir l'hospital.

D'una banda, els pacients que ja eren a dins, curant-se i responent als tractaments. De l'altra, els qui formaven la llarga cua del dia, amb els seus problemes i les seves urgències. Hi havia una altra cua a la finestreta dels medicaments, on hi havia un llistat amb els noms i es donaven els medicaments als malalts crònics. Les anades i vingudes dels uns i dels altres es van fer exhaustives ja des dels primers minuts. I, de cop i volta, era com si la meitat de l'Índia fos allà. Ferides infectades; minusvalideses que s'havien de tractar; parteres amb els primers símptomes que anaven directament al paritori on les infermeres portaven un sari blau distintiu; malformacions doloroses; inflors; picades; problemes oculars, i tot allò multiplicat per la pobresa, la manca d'aliments nutricio-

nals, d'aigua o de sanitat. El menjar consistia en un ou, plàtans i galetes. Tots els plats anaven tapats amb una xarxa per evitar que les mosques els assaltessin. Sempre les mosques. Les dones amb nens que no podien deixar sols els tenien en un improvisat bressol fet amb el plec del llençol, en un costat del llit o de la llitera. Res a veure amb un hospital convencional. Pura imaginació i utilització màxima dels escassos recursos existents.

No van parlar gaire durant el matí.

No va haver-hi temps.

Però n'hi havia prou de ser allà per iniciar-se ràpidament i aprendre a una gran velocitat. Veure i escoltar. L'Elisabet Roca es movia lleugera, prenia decisions immediates, valorava amb prestesa de seguida, sabent que no hi havia temps per a consultes mèdiques, parlava amb dolçor a qui ho necessitava i es mostrava inflexible i categòrica amb qui tractava de fer-li perdre el temps. Els malalts la respectaven i la temien, assentien amb el cap, s'empassaven el dolor i la miraven com si fos una deessa capaç de fer miracles. Quan va arribar el torn de les operacions del dia, la Sílvia va entrar en l'última dimensió d'aquella nova realitat.

L'Elisabet Roca no tenia un equip format per mitja dotzena de professionals. Estava sola. L'ajudaven infermeres índies, qualificades o, si més no, expertes en situacions límit, alguns cooperants de diversos països i ara ella. Obria un cos, operava sense dilació, tan-cava i cosia, es treia els guants, que no anaven a la galleda de la brossa, sinó a un recipient per ser ren-

tats i reutilitzats i passava al pacient següent. Economia de mitjans. Economia de temps. Però la millor atenció.

Instint per damunt de qualsevol cosa.

—Sabia que no era una apendicitis —parlava tota sola, dirigint-se al centre del seu interès.

La Sílvia procurava fixar-s'hi.

—Llavors...

—Tenia els símptomes, però el quadre no estava complet. Fixa-t'hi: una necrosi intestinal.

La Sílvia va veure el petit plec, una mena d'aleta doblegada sobre ella mateixa, col·lapsada.

—Ja que hi som, li trauré l'apèndix i un problema menys.

El matí va passar en un tancar i obrir d'ulls. Tan de pressa que no es va adonar del seu cansament, perquè se l'havia passat dreta, fins que la seva superiora va donar per acabada la llarga i maratoniana sessió d'intervencions. Només llavors es van asseure uns minuts en un dels bancs exteriors, en aquell moment lliures de visitants que esperaven el seu torn. La Viji, atenta, els va portar dos gots d'aigua fresca.

—Aquesta noia és una meravella —va dir la doctora mentre la Viji se n'anava—. Llàstima que aquí els homes vulguin alguna cosa més que una companya.

—No ho entenc.

—Té divuit anys, ja és gran, però ningú no la vol perquè és coixa i li falta un ull. Ha estat impossible concertar-li un matrimoni, encara que sigui amb el més vulgar dels candidats. I és tot cor, t'ho garantei-

xo. Cor i força. Està sana, és treballadora, podria engendrar fills forts... Hi ha països en els quals una dona no és ningú si no ha tingut dos o tres fills abans de fer els vint anys. Està socialment marginada. Però aquí almenys se sent útil ajudant. Els indis volen aprendre, saps? És el millor de la nostra relació, la seva necessitat d'aprendre.

No havia vist en Leo en tot el matí. Ara el va veure que es dirigia cap als menjadors. Es va sentir irritada fins al punt de no voler continuar parlant de la desigualtat de la dona en cap part del món.

No havia volat fins allà per barallar-se amb ningú, ni per defensar-se per ser qui era.

—Demà coneixeràs el doctor Giner —li va anunciar l'Elisabet Roca.

—N'he sentit a parlar molt.

—I qui no? No li agrada que li ho diguin, però..., és una eminència, saps? Per aquí ve poquet, perquè s'estima més anar als nostres altres centres, escampats per tota la zona. Té cinquanta-set anys físics però afortunadament només vint o trenta de mentals. T'agradarà.

—Espero que jo li agradi a ell.

—Fas broma? —es va posar a riure—. Tan bon punt et vegi es comportarà com tots els homes grans davant d'una cara bonica! Em jugo el que vulguis que coqueteja amb tu i fa el fatxenda com un gall a la primera oportunitat!

La Sílvia es va posar vermella com un tomàquet.

* * *

A la nit estava esgotada en tots els sentits.

I molt més mentalment que físicament.

Havia estat en hospitals, havia començat a fer alguna pràctica, era una estudiant compromesa que no refusava donar la cara en cap moment i, fins i tot, havia estat en operacions amb la seva mare i el seu pare, per aprendre'n. Però res no es podia comparar amb allò, en cap sentit. Un metge s'adapta a les urgències, el dolor i la mort a l'hospital. Forma part del seu procés i de la seva pròpia immunitat. Les sensacions opressives, el desànim, les frustracions, se superen. A l'altra banda de cada porta hi ha la civilització, el que equival a dir l'escut protector. Allà no. A l'altra banda de la porta inexistent hi havia més pacients, els mateixos mitjans escassos, els mateixos ulls de l'esperança dipositats en ells.

Un dia era molt més que un lapse de temps atrapat en 24 hores. Representava una eternitat.

Es va estirar al llit sense desvestir-se, només es va treure les sabates. El canvi d'horari també li passava factura obligada i el seu còlic s'havia convertit en un flux incessant malgrat les pastilles per reequilibrar el seu organisme.

Tantes sensacions...

S'havia promès escriure un diari, cada nit, sens falta, per poder-ho recordar tot quan tornés per tal de provar, algun dia, de recuperar tantes emocions juntes. Però va ser incapaç de tornar-se a aixecar i, encara menys, de trobar les forces per ordenar tants esdeveniments amb el rigor necessari.

Va tancar els ulls. Res més.

Capítol tres

En Jordi era dos anys més petit que ella i, si alguna cosa tenia clara el seu germà, és que no tenia res clar. Malgrat les diferències, s'avenien, es protegien, havien format un front comú contra l'«autoritat competent» representada pel seu pare i la seva mare. En Jordi donava suport a la seva extraordinària versatilitat per als estudis, la seva capacitat i la seva força de voluntat, i la Sílvia donava suport al seu germà en el dret a no haver de decidir el seu futur a la força, si encara no estava segur del que desitjava. En privat, abans d'anar-se'n a l'Índia, el seu germà li va confessar que un cop fets els divuit anys potser s'agafava un any sabàtic per viatjar. Això seria el proper estiu. I no li importava que el seu pare no li financés l'experiència. Tenia diners estalviats. Part de l'herència de l'àvia Agustina.

Sense saber-ne el motiu, va associar el desig d'en Jordi amb allò que li va explicar la doctora Roca sobre en Leo i els seus viatges iniciàtics quan era tan jove.

No havia tornat a parlar amb ell.

Era possible que... l'evités?

—Com és això? Explica —la va instar en Jordi.

—És preciós, de debò. Aquí, el sud és verd i el nord és àrid, al revés que allà. Els indis del sud també són més foscos que els del nord, de pell més negra, bé. Però els colors no canvien. Les dones porten uns saris preciosos.

—I l'hospital?

—Això ja és una altra història —va sospirar.

—És dur, oi?

—Bé, ja m'ho esperava. Per això vaig venir. Les clíniques de luxe són a Suïssa.

—I a Barcelona —va fer broma amb acidesa.

—Com està el pati? —es va enfrontar als fets.

—Buf! —el seu germà no podia ser més expressiu—. Jo no m'atreveixo a obrir la boca.

—Tan fort els ha agafat?

—A la mama no, ja saps que en fa de més i de menys. Viu i deixa viure, encara que de primer hi diu la seva perquè quedi clar. Però el papa... No hi ha qui se li acosti, aquests dies. És com..., si no haguessis de tornar.

—Que es pensa que em quedaré aquí? —li va sonar absurd.

—Per portar la contrària. Ja saps que se sent el centre de l'univers. Si no s'està d'acord amb ell... Ahir vaig sentir que preguntava a la mama en què havia fallat. La mama li va respondre que en res, que el fet que tu tinguessis la teva pròpia vida i prenguessis les teves pròpies decisions no significava que ell s'hagués equivocat en alguna cosa.

—Ostres! —va exclamar la Sílvia.

—Li passarà quan tornis i li expliquis les teves aventures índies, no t'amoïnis. Llavors li sortirà tot l'orgull i, fins i tot, en presumirà. Que potser no el coneixes? Si més no, el que sí que t'he d'agrair és que, gràcies a tu, han deixat de ficar-se amb mi. Ara el protagonisme és teu. De la manera com de vegades parlen és com si te n'haguessis anat a una guerra.

—És una guerra contra la pobresa, la misèria, els atavismes seculars —va murmurar la Sílvia.

—Ja m'entens.

—Sí, és clar.

—Espero que tot et surti bé —li va desitjar en Jordi—. Recorda que després em toca a mi.

—Però, per què no ha de sortir bé?

—El papa es pensa que perds el temps i malbarates la teva vida i les teves oportunitats.

—I tu, què en dius?

—Jo no me n'hauria anat a l'Índia, sinó a l'Amèrica Central o a l'Amèrica del Sud —va opinar ell—, per l'idioma.

—Estudia Medicina i la propera vegada ens n'anirem junts —li va proposar.

—Tu *quoque*, *Bruto*?

Es va posar a riure per l'acudit.

—Tranquil, Cèsar.

—Escolta, has trucat a l'Artur?

El nom la va travessar de dalt a baix.

—No, per què?

—Perquè ell sí que ha trucat un parell de cops per interessar-se per tu. L'última vegada vaig agafar jo el

telèfon.

—I...?

—Res, però si torna a trucar..., què li dic?

—Que estic bé aquí, que el mòbil no té cobertura i que no puc telefonar així com així.

—Que heu trencat?

—No, però no vull parlar amb ell, ara.

—D'acord, d'acord...

—Eh, que no passa res, però m'has de cobrir.

—Ja t'han posat el tercer ull?

—A tu te'l posaré jo, però blau.

Li agradava sentir-lo riure. Quan eren petits i li feia pessigolles, es retorçava als seus braços fins que tots dos quedaven esgotats per l'esforç, l'un debatent-se per escapar i l'altra disposada a no deixar-lo anar. Semblava que fes molt de temps, d'allò.

—Ahir vaig sortir amb la Mariasun —va canviar de conversa en Jordi.

* * *

En Llorenç Giner no coquetejava amb ella, però sens dubte desplegava tota la seva simpatia amb l'elegància i la distinció dels seus molt ben conservats cinquanta-set anys. La Sílvia se sentia una mica com la novetat, però també que formava part d'una nova família. L'Elisabet Roca s'acabava de convertir en la seva mare i, ara, en Llorenç Giner adquiria les dimensions d'un pare. La mimaven. Malgrat que era una cooperant com qualsevol altra, el tracte era molt diferent. Se'n podia adonar. I no sabia si s'hauria estimat més

una altra cosa, més privacitat, o si, en el fons, li agradava el fet de no haver-se d'enfrontar ella sola a tot allò, tal com ho havia pensat en un principi.

Mai no havia sabut fins on la podia portar la seva força. Ni tan sols si en tenia prou, més de la normal, o... molta menys.

—Necessitàvem gent com tu, Sílvia —li va acariciar la galta amb la mà dreta, un frec suau carregat de tendresa—. Gent jove, amb il·lusió, amb la mentalitat oberta i, alhora, no tan anònima perquè els altres es pensin que això és cosa de quatre bojos solidaris.

—Així que els cognoms pesen?

—Doncs és clar que pesen! I seria estúpid tancar els ulls a l'evidència! —va ser categòric—. Una Prats Olivella, aquí. Saps el que significa una cosa així? Amb tu no hi ha equívocs. Ets qui ets. Creus que els diners cauen del cel? És possible que facis més pel simple fet de ser qui ets que pel que puguis aportar com a infermera ara o com a metgessa d'aquí a uns anys.

—No em digui això, si us plau —li va suplicar.

—El què, el primer o el segon?

—El primer.

—És la veritat, i la veritat s'ha de beneir perquè és única. Tu aprofita les oportunitats que et dona la vida. És una bajanada voler nedar contra corrent quan ets al mig d'un ràpid.

—Farà que se senti com un patrocinator —li va retreure l'Elisabet Roca.

—El que provo de dir...!

—El que prova de dir ja ho ha dit i ho hem captat

perfectament —la doctora va desplegar un braç protector per damunt les espatlles de la seva nova pupil·la—. Ara gaudirem d'aquesta nit índia perfecta i no parlarem de feina, li fa res?

—I de què podem parlar?

—De futbol —va fer broma la dona.

—Seria capaç —va ser categòric ell.

—Els puc fer una pregunta?

—Per descomptat —la van convidar a parlar.

—El meu pare o la meva mare, o algú proper a ells i que vostès coneixin, els ha trucat per demanar-los que tinguin cura de mi o...?

—No —va ser ràpid a reaccionar en Llorenç Giner—. Estigues tranquil·la, que no.

—Vist el que ens has dit abans, més aviat hauria estat el contrari, perquè te n'anessis com més aviat millor —va afirmar la doctora Roca—, i en aquest cas, hauríem passat molt del tema.

—Viu i deixa viure —va concloure el metge.

—Gràcies.

—No ens les donis a nosaltres. Sense el voluntariat, sense la gran tasca desinteressada que fan tantes persones, tot això no seria possible, i si ho fos, seria més difícil —manifestà en Llorenç Giner.

—Ser cooperant és alguna cosa més que ajudar els altres. També és una escola, una manera d'aprendre i d'enfrontar-se a la vida, no en solitari, sinó de forma col·lectiva, formant això —va tancar el seu puny dret, l'Elisabet Roca.

—Doctor —el va mirar fixament—. Per què ha dit abans que puc aportar alguna cosa com a metgessa

aquí, d'aquí a uns anys?

—Sempre tenim la secreta esperança que el futur sigui molt millor —l'home es va asseure a la cadira i va allargar la mà per tornar a agafar la seva copa de vi—. La majoria de metges que vénen aquí, repeteixen. I la majoria dels voluntaris que estan estudiant, després no se n'obliden, de tot això. Tant de bo que sigui així també en el teu cas.

Acabava d'arribar i li oferien alguna cosa més que una càrrega.

Va sospirar amb orgull no exempt de preocupació, com si acabessin de dir-li que ja confiaven en ella.

Al seu pare li agafaria un infart.

Es va estimar més callar i continuar gaudint de la sobretaula.

* * *

La Sílvia i el metge van veure com s'allunyava en direcció a l'hospital, a bon pas, precedida per la neguitosa infermera índia que l'havia cridat per atendre una urgència. La nit les va engolir immediatament en la foscor més negra.

—Així és ella —va dir llavors en Llorenç Giner, abastant tot el lloc on es trobaven.

—Pensava que era alguna cosa més que una sola persona.

—És diferent. Res de tot el que veus seria possible sense la seva voluntat de ferro —abastà de nou el complex hospitalari amb els braços oberts—. Quan va arribar aquí, ho va fer sense res, amb les mans buides. Però tenia el cor ple d'esperança i d'amor i ja en

veus el resultat.

—Em va comentar que havia perdut el seu marit.

—Precisament, això és el que és extraordinari —els ulls de l'home es van tornar de cristall—. Tenir el cor ple d'amor quan la mort t'ho ha arrabassat tot.

La Sílvia s'havia adonat d'un parell de detalls, mirades, gestos, i ara ho va constatar. Els ulls d'en Llorenç Giner continuaven mirant el lloc pel qual havia desaparegut la doctora Roca.

I no eren uns ulls simplement respectuosos o d'admiració.

Eren uns ulls encisats.

La Sílvia va parpellejar, mig divertida, mig excitada, mig perplexa. Era bona calibrant les emocions dels altres. Dolenta amb les seves, però les dels altres, de vegades les trobava miralls molt clars. No obstant això, el que era curiós era encara la seva peculiar reacció infantil davant l'amor adult. Una vegada va sentir els seus pares que feien l'amor i, tret de sentir-se feliç que s'estimessin, l'endemà no es va atrevir a mirar-los a la cara, morta de vergonya. La idea que «a la seva edat» continuessin actuant com simples éssers humans li va quedar travessera. Els ulls d'en Llorenç Giner formaven ara dues fonts molt clares. Allà, en els confins del món, en un indret apartat on la vida i la mort es donaven la mà, també existia l'amor.

Si més no, en una direcció.

Es va quedar més i més sorpresa per la seva percepció.

—Vostè és casat, doctor?

Es va mossegar el llavi pel seu atreviment.

—Ho vaig estar.

La resposta va ser parca, concisa, així que no hi va insistir més. Els ulls del metge, tanmateix, es van tancar i van deixar de mirar l'empremta de la doctora Roca.

El silenci va ser breu.

—Demà he de matinar perquè me'n vaig una altra vegada —va comentar l'home—. Això és molt gran i hi ha tanta o més feina fora que aquí.

Fi de la vetllada.

* * *

En Leo feia els seus exercicis, com cada matí. Ni tan sols el fet d'aixecar-se abans feia que pogués sortir sola del bungalou per anar a la dutxa. Era allà, amb el seu cos esplèndid, formant figures que, de vegades, tenien quelcom d'eteri i de màgic. El seu company era capaç de sostenir-se amb un sol peu, aixecar la cama i agafar-se l'altre ben cap amunt amb una mà. I sense tremolar o desequilibrar-se.

Per un moment es va quedar perplexa davant la serenor i la noblesa del seu rostre, la pau i tota la força interior que destil·lava.

Va caminar descalça fins als lavabos, va entrar en un i va realitzar les seves ablucions. Dutxa, una mica de crema hidratant, rentada de dents. El còlic remetia i aquesta sí que era una bona notícia, tot i que no la molestava gaire per impedir-li fer una vida normal. Va tornar a posar-se la samarreta i els pantalons curts. Quan va tornar a sortir, va ser impossible fer el camí de tornada al bungalou sense topar amb els ulls d'en Leo.

—Bon dia.

No li va respondre immediatament, expulsà l'aire dels pulmons a poc a poc, concloent un exercici, o una figura, o el que fos allò i llavors sí que ho va fer.

—Hola.

La Sílvia no va saber què fer i va vacil·lar. Podia continuar caminant i prou, passant d'ell, o podria provar d'iniciar una primera conversa, després d'aquella palesa animadversió del primer encontre. Va decidir que ja que passaria allà tot l'estiu i en Leo formava part d'alguna cosa més que el paisatge, el millor seria comportar-se amb normalitat com més aviat millor.

—Fas això cada matí? —va fer la pregunta més òbvia.

—Sí.

—Per a què serveix? —la segona pregunta no era òbvia, era estúpida, però va aguantar el tipus.

—Per a tot, per al cos, per a la ment...

No va saber què més dir-li. Estaven sols. A Barcelona tenia fama d'enginyosa, de no tallar-se, de saber sempre què respondre i fer-ho de manera ràpida. Allà no podia ser diferent.

O era per ell?

Mai no havia conegut ningú com en Leo.

—Tots aquests exercicis són corporals?

—A què et refereixes?

—N'hi ha cap per somriure?

En Leo es va posar vermell.

—Això no és una festa —va dir.

—No, és clar —va ser contundent la Sílvia—, pe-

rò, sigui el que sigui, tampoc no és una guerra, ni un funeral, i hi som plegats.

Ara sí que ho va fer: va forçar un somriure. La va mirar fixament als ulls. Ella va sostenir aquella inusual penetració visual, directa, opalina, malgrat la intensa fredor que la dominava. Com una flama però al revés. Portava la tovallola agafada a l'alçada del pit, com si de cop la roba amb la qual dormia fos massa atrevida. Li havien dit que allà no provés de portar la seva intimitat al terreny del que és grotesc, que s'oblidés de tot el que hagués fet a Barcelona o a qualsevol altre indret del món habitual. Allà no seria una noia guapa, sinó una dona que treballava. Per això era capaç de sortir en samarreta i pantalons curts, d'altra banda molt més decents que qualsevol biquini.

I ara es va sentir despallada, tot i que ell no li mirava el cos, sinó només els ulls.

—Estàs acostumada que tots et vagin al darrere, oi? —va dir en Leo, revestint d'ironia el to de la seva veu i assentint un parell de vegades amb el cap.

Era una porta tancada.

—No sé qui et va fer mal —va desgranar cada paraula com si fos un dard, vencent la seva incomoditat—, però, de fet, ho va fer a consciència i tu hi col·labores al màxim.

Li va girar l'esquena i va reprendre el seu camí.

Va esperar una frase irada o que anés al seu darrere i l'empaités, però no va succeir res de tot això, tot i que va sentir aquells ulls, ara clavats a la seva esquena, penetrant-la.

Va tancar la porta del seu bungalou amb molta cu-

ra. No volia donar un cop de porta i semblar més irada del que se sentia.

* * *

A l'altra banda del llac, just davant del seu bungalow, hi havia una casa mig amagada entre els arbres. I no semblava una casa normal, sinó una mena de mansió.

De nit els seus llums brillaven esmorteïts.

I, després, s'apagaven tots menys un.

I abans que sortís el sol, encara era encès.

No podia dormir, així que en les seves dues visites al lavabo per culpa del maleït còlic va treure el cap per la finestra i va comprovar les seves sospites. La casa exercia sobre ella un cert encís, per les seves dimensions, perquè no semblava com la dels altres, ni tan sols com les millors que havia vist de camí a l'RHT des de Mysore. Però el llum sempre encès d'aquella habitació o el que fos...

Es preguntava qui devia viure-hi.

I per què deixaven encès tota la nit un llum que no era el del porxo.

—Vés a dormir o demà encara serà pitjor —es va dir.

Tenia cruiximents a les cames, però encara més a l'ànima. Cada cas, cada persona, cada operació, curació o tractament deixava una empremta en la seva memòria. Els pacients del seu pare o de la seva mare, intencionats en el cas del primer i accidentals en el cas de la segona, entenien què els passava, pagaven per allò i, fins i tot, la majoria somreien sabent que es

recuperarien. Allà, en canvi, a moltes de les dones, homes o nens els mancava la mínima cultura per entendre el que era més elemental. No sabien per què els feia mal això o allò, per què la manca d'higiene els tornava cecs, per què els seus nadons naixien amb malformacions o per què es morien en un tancar i obrir d'ulls. Anaven a l'hospital i miraven la doctora Roca com si fos una deessa capaç de fer miracles. Les explicacions sobraven. Per què? Un mal de panxa o un càncer tenien els mateixos símptomes. Hi havia tanta por en les seves mirades...

Va fer voltes al llit. Ja sortia el sol i no aconseguia agafar el son.

Era per en Leo? Havia estat tot el dia nerviosa després de la seva inusitada picabaralla del matí?

I per què sense més ni més li quedava travessera a algú d'aquella manera tan fulminant i aspra?

I el que era més estrany: en qui menys pensava era en l'Artur.

Sense sentir-se'n culpable.

—Déu... —va gemegar comprenent que el dia seria d'allò més dur i s'adormiria fins i tot dreta.